

19. søndag efter Trinitatis

Tid og sted: søndag d. 11. oktober 2015 i Ødsted og Jerlev

Salmevalg

Nu rinder solen op, 743

Til himlene rækker din miskundhed, Gud, 31

Tænk, at livet koster livet, 14

Nu fryde sig hver kristen mand, 487

Nu står der skum fra bølgetop, 731

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus

Da Jesus efter nogle dages forløb igen kom til Kapernaum, rygtedes det, at han var hjemme. Og der samlede sig så mange mennesker, at der ikke engang var plads uden for døren; og han talte ordet til dem. Så kom der nogen hen til ham med en lam, der blev båret af fire mand. Men da de ikke kunne komme hen til Jesus for de mange mennesker, fjernede de taget over det sted, hvor han var; og da de havde lavet hul, sænkede de båren med den lamme ned. Da Jesus så deres tro, siger han til den

lamme: ”Søn, dine synder tilgives dig.” Men der sad også nogle af de skriftkloge, og de tænkte i deres hjerte: ”Hvad er det dog, han siger? Han spotter Gud. Hvem kan tilgive synder andre end én, nemlig Gud?” Da Jesus i sin ånd straks vidste, at de tænkte sådan ved sig selv, sagde han til dem: ”Hvorfor tænker I sådan i jeres hjerte? Hvad er det letteste, at sige til den lamme: Dine synder tilgives dig, eller at sige: Rejs dig, tag din bære og gå? Men for at I kan vide, at Menneskesønnen har myndighed til at tilgive synder på jorden” – siger han til den lamme: ”Jeg siger dig, rejs dig, tag din bære og gå hjem!” Og han rejste sig, tog straks båret og forlod stedet for øjnene af dem alle sammen, så de blev helt ude af sig selv og priste Gud og sagde: ”Aldrig har vi set noget lignende!”

Prædiken

Jesus er Guds søn. Det er barnelærdom. Og det betyder også ganske enkelt, at Jesus er Gud. Det giver ikke sig selv i dag med vores logik, men det gjorde det dengang Det Nye Testamente blev skrevet. Der var foredrag med Naser

Khader i torsdags, og han sagde det i grunden så enkelt, det med kristendommens gudsbillede, treenigheden: Gud fader er den, der troner i sin ophøjethed i himlen, fjernt fra os; Gud søn er den Gud, der stiger ned fra sin ophøjethed til os for at være i øjenhøjde; Gud Helligånd er Guds fortsatte nærvær iblandt os. I teologihistorien har man delt Gudserkendelsen op i to: Den naturlige Gud og den åbenbarede Gud. Den naturlige Gud er den Gud, jeg erfarer, når jeg sætter mig ud i haven en solrig september morgen. Duggen hænger endnu tungt på de små, stærke græsstrå; jeg kan se en let tåge over marken; det dufter af våd jord og fugtig græs; det emmer af liv i de farvestrålende blomsterbede, hvor bierne samler årets sidste nektar; æbletræernes grene tynges af de mange store, røde og saftige æbler. Og denne september morgen får jeg lyst til at istemme Brorsons naturlovsang: Hvad skal jeg sige, når jeg går blandt blomsterne i enge, når fuglesangen sammenslår som tusind harpestreng? Hvad skal jeg sige? Mine ord vil ikke meget sige: O Gud! Hvor er din visdom stor, din godhed, kraft og rige! Op, stemmer

alle folk på jord med frydetone sammen: Halleluja, vor Gud er stor! Og Himlen svare amen.

Den naturlige Gud er en fornemmelse af, at der ”er mere mellem himmel og jord”. Den naturlige Gud er også den grundlæggende erfaringen af skabthed: at vi lever på en jord, der var her før os, og at vores liv ikke er et resultat af vores egen vilje – men altså en fremmed vilje.

Den åbenbarede Gud er derimod den Gud, vi læser om i Bibelen, og kernen af den åbenbarede Gud er Jesus Kristus. Fordi Gud åbenbarede sig i Jesus, ved vi, hvem Gud er. Det vil sige, at alt hvad Jesus gør, det er noget, Gud gør. Jesus er derfor ikke nogen simpel mirakelmager; Jesus er ikke et underfuldt menneske, der havde den unikke evne at helbrede de syge og forvandle vand til vin. Jesus er herre over liv og død, og Jesus åbenbarer før noget som helst andet, at Gud er kærlighed. Derfor er der også et helt klart formål med Jesus liv, og det er at frelse alle mennesker, ved at befri os fra synd og død, fra selvtilstrækkelighed og fra selvgodhed.

Jesus er Guds søn. Det er barnelærdom. Der, hvor evangeliet til denne 19. søndag efter Trinitatis begynder, har rygtet om Jesus, om hans forkyndelse og hans helbredelser, spredt sig til hele Galilæa, hvor Jesus vandrede omkring og udførte underfulde gerninger. Byen Kapernaum er ifølge fortællingen den by, hvor Jesus har hjemme. Men vi har svært ved at forestille os, at Guds søn havde et egentligt hjem. Jesus var jo den, der altid vandrede, han var altid gæst hos nogen. Og da han engang kom hjem til Nazareth, truede de ham på livet, fordi en profet aldrig er anerkendt i sin hjemby. ”Ræve har huler og fuglene har reder, men Menneskesønnen har ikke et sted at hvile sit hoved”. Hvor hører Jesus til?

Hvor Jesus færdes, møder han fromme mennesker, der åbner døre for ham, byder ham indenfor i deres hjem. Han møder de jøder, der ligesom ham selv prædiker, at loven kommer fra Gud. Han møder lærde mennesker, der studerer skrifterne og interesserer sig for Guds rige. Han møder ordenlige, lovlydige og agtværdige samfundsborgere. Og gang på gang provokerer han dem

og udfordrer deres verdensbillede, så de ikke vil have noget med ham at gøre. Han bliver hele tiden hjemløs, fordi han ikke vil tilpasse sig. Fordi hans budskab er vigtigere end konformer. Jeg spørger nogen gange mig selv: Har Jesus hjemme her? Her i kirken, hvor vi søndag efter søndag prædiker fjendekærlighed, omsorg for udstødte, barmhjertighed over for stiknarkomaner, forbrydere og pædofile, gæstfrihed over for fremmede og flygtninge. Jesus selv var fremmed, Jesus selv begyndte sit liv som flygtning, da han måtte forlade Betlehem, inden Herodes kunne nå slå ham ihjel sammen med alle de andre 2-årige drengebørn i egnen omkring Betlehem. Kan denne fremmede vandrer føle sig hjemme i kirken her, hvor vi deler syndsforladelse ud til højre og venstre uden at stille krav? Her hvor vi læser fortællingerne om ham søndag efter søndag, uden at vi virkelig forandrer os? Her hvor byens bedsteborgere kommer og hurtigt kan blive enige om, at vi jo ikke kan redde hele verden, så vi kan lige så godt gå hjem og klippe hæk? Kirken er grundlagt på evangeliet om, at frelsen er kommet til enhver, der tager

imod den, også til vores fjende, og dens legitimitet må afhænge af, om den formår at forkynde det budskab, så det bliver til en levende virkelighed for dem, der hører det. Hvis jeg nu skal sætte det hele lidt på spidsen, så bruger vi flere penge på at varme kirken op, så her er en behagelig temperatur, end på at drage omsorg for de fattige.

Kort sagt: Hvordan kan vi stå og give syndsforladelse til såvel gode som onde mennesker ved hver eneste gudstjeneste, uden at vi spørger kritisk ind til, hvad det er for et liv, vi lever? Og så omvender os?

Det helt korte svar er: Fordi det ikke er mig, der tilgiver. Det er Jesus Kristus, der tilgiver. Og det er ikke op til mig eller menighedsrådet eller kirketjeneren at bedømme, hvem der tror.

Jesus er Guds søn. Det er barnelærdom. Og i trosbekendelsen står der, at han skal sidde ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd og dømme levende og døde. Det er hans syndsforladelse, og han har befalet os at forkynde den. Det er hans dom, og han har befalet os, at vi

ikke skal dømmes. Det er på grund af hans kærlighed, at kirken står her i dag.

Der er også et andet svar på, hvorfor vi er ødsle med syndsforladelsen: Fordi vi alle sammen kommer som fremmede her. Og det kan godt være, at Jesus Kristus en dag vil dømmes os for, at vi brugte ressourcerne forkert, men det er dog ham, der indbyder, når vi fejrer gudstjeneste. Han indbyder os, fordi vi er fremmede, ligesom han er fremmed.

Fremmedhed kan være en eksistentiel følelse i et hvilket som helst menneskes liv – også den, der har boet i Ødsted eller Jerlev hele sit liv. Den kan føles som en mur mellem mig selv og verden omkring mig. Den kan føles som hjemløshed i mit eget hjem. Den kan føles som omklamring, eller som det modsatte af omklamring: at alle andre står med ryggen til mig. Fremmedheden kan også være en følelse af, at jeg har valgt forkert. Jeg tog ikke den uddannelse, der var den rigtige for mig. Mit arbejde føles meningsløst og dræner mig for glæde og energi. Vi kan

være fremmede over for os selv, over for hinanden, over for samfundet, eller over for steder.

Men vi har bygget denne her kirke midt i sognet, hvor alle er indbudt som fremmede. Vi har igen og igen behov for at hvile i en kærlighed, der udsletter fremmedheden. Det lykkes sikkert ikke hver søndag, at vores eksistentielle fremmedhed bliver udslettet, men når vi henvender os til Gud og beder Helligånden om at forvandle os, så er det fordi, Helligånden allerede virker i os som den kraft, der skænker os et hjem.

Jesus er Guds søn. Det er barnelærdom. Og som Guds søn har Jesus magt til at tilgive synder og til at sige til den lamme: Rejs dig, tag din bære og gå hjem! Fortællingen om den lamme mand i Kapernaum begynder med, at Jesus er hjemme, og den slutter med, at den lamme mand kan gå hjem; befriet for sin lammelse, frelst fra sin synd. Fri af de skriftkloges fordømmelse. Takket være fire venner, der firrede den lamme ned gennem loftet.

I livstaknemlighedssalmen, som vi sang lige inden prædikenen, lød følgende ord i vers 6: Hver fornemmer, jeg'ets tremmer rykkes ud i pause-ro. Hvert et skridt, du tar så frit nu, er identisk med din tro.

Det er den poetiske beskrivelse af dagens evangelium. Tremmerne, der symboliserer fremmedheden over for verden, jeg'et fængslet selvtilstrækkelighed; jeg'et, der forhindres i at række ud efter næsten, enten fordi tremmerne holder os tilbage, eller fordi vi er fikseret af vores lammelse. Og så lyder ordene til os fra Jesus Kristus, Guds søn, herre over liv og død: Min søn, min datter: dine synder tilgives dig. I fortællingen er helbredelsen med til at understrege syndsforladelsens betydning: den gør os fri! Rejs dig, tag din bære og gå hjem! Tænk at kunne gå hjem! På hebræisk betyder det ord, som vi oversætter med "frelse": at blive skænket et sted. Altså at få et sted at være hjemme.

Jesus er Guds søn. Det er barnelærdom. Og som Guds søn kommer han vores fremmedhed i møde, i kirken, i sakramenterne, i fortællingerne om ham, som vi kan spejle

os i, og hvor vi altid kan søge nyt liv; og bagefter leder han os i favnen på vores næste, ligesom han leder vores næste i favnen på os: Nu fryde sig hver kristen mand og springe højt af glæde!!